

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

በግብርና ሚኒስቴር

የኢትዮጵያ ደን ልማት

የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ

አዲት ሪፖርት

መጋቢት /2016
አዲስ አበባ

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ

በግብርና ሚኒስቴር

የኢትዮጵያ ደን ልማት

የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ ኦዲት ሪፖርት

የኢትዮጵያ ደን ልማት የተመደበለትን የመደበኛ በጀት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግስት የሂሳብ አያያዝ ስርዓት መሰረት መያዙንና የመንግስት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን ኦዲት አድርገናል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የኢትዮጵያ ደን ልማት ስራ አመራር ሲሆን የሂሳብ ሪፖርቶችን ኦዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና ኦዲተር መ/ቤት ኃላፊነት ነው ።

ኦዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና ኦዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ስልጣን ሲሆን ዓለም አቀፍ የኦዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግ ነው፡፡ እነዚህን የኦዲት ደረጃዎች መከተል ኦዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ የኦዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለናል፡፡

ኦዲታችን፡-

- በሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የሰፈሩትን አሀዞችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና ኦዲት ማከናወንን፤
- የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶች ሲያዘጋጁ ያደረገውን ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎችን መመዘንን፤

- የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን አከናውናል፡፡

ከዚህም በተጨማሪ አዲቱ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑንና በናሙና አዲት ማከናወንን ይይዛል፡፡

ለአዲቱ ሥራ መሠረት የሆኑት የኢትዮጵያ ደን ልማት ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በመ/ቤቱ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው፡፡

አዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው፡፡

የሚከተሉት የአዲት ተደራጊው መ/ቤት የሂሳብ ሪፖርቶች ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል፡፡

- ☛ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ☛ የወጪ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ☛ የተሰብሰበ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ☛ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ☛ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፤
- ☛ የሂሳብ ማመዛዘኛ፤

የኢትዮጵያ ደን ልማት የ2015 የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፣ በአዋጅ የተፈቀደው በጀት በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁና የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፣ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ በመሆኑ በእኛ አስተያየት በመ/ቤቱ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች እና የፋይናንስ አስተዳደር ሥርዓቱ አጥጋቢ ሆኖ ተገኝቷል፡፡

ምንም እንኳ ከላይ የተሰጠውን የኦዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም፤ ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው፤ እርምጃ ሊወሰድባቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል፡፡

I. ትኩረት የሚሹ ጉዳዮች (Emphasise Matters)

1.1. የኢትዮጵያ ደን ልማት የደን ውጤቶች ኢኖቬሽን ልህቀት ማዕከል (ሳሪስ) በቀን 4/8/2015 በወጪ ማመሳከሪያ ቁጥር 502979 በሂሳብ መደብ 6256 (2241106) የተሸከርካሪዎች ዓመታዊ ዕድሳት 5 ተሸከርካሪዎች ከ90 ቀን በላይ በመዘግየታቸውና በወቅቱ ባለማከናወኑ ለትራንስፖርት ባለስልጣን ተጨማሪ ክፍያ (ቅጣት) በድምሩ ብር 3,500.00 አለአግባብ የተከፈለ መሆኑ፤ ታውቋል፡፡

II. የሀገራዊ ጉዳዮች (Compliance Matters)

1. በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 190/2002 አንቀጽ 32 እንዲሁም በፌዴራል የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 መሰረት ለውሎ አበልና ለመጓጓዣ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ ሰራተኛው ሥራውን አጠናቆ ከተመለሰ በኋላ፤ በፌዴራል የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር ቁጥር 5/2003 መሰረት ደግሞ ለግዥ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ በሰባት ቀናት ውስጥ መወራረድ እንዳለበት ያዛል። ሆኖም መ/ቤቱ በደንቡና በመመሪያው መሰረት የፈጸመ መሆኑ ሲጣራ በተለያዩ የተሰብሰቡ የሂሳብ ኮዶች (መደቦች)፡-

ከአንድ ዓመት በላይ እስከ አምስት ዓመት ድረስ የቆየ በድምሩ ብር 16,648.90 ወቅቱን ጠብቆ ያልተሰበሰበ ሂሳብ መሆኑ፤

2. በፌዴራል መንግስት የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 648/2001፤ በፌዴራል መንግስት መስሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ክፍል ሁለት አንቀጽ 8 ንዑስ አንቀጽ 5 ከፊደል ሀ-ሠ በዝርዝር በተቀመጠው መሰረት ተከፋይ ሂሳቦች በወቅቱ እየተከፈሉና እየተመዘገቡ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-

በድምሩ ብር 48,575.78 ወቅቱን ጠብቆ ያልተከፈለ ውዝፍ ተከፋይ ሂሳብ የሚታይ መሆኑ፤

3. በፌዴራል መንግሥት የበጀት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 2/2003 ክፍል ሶስት አንቀጽ 12(1) መሰረት ማንኛውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ለበጀት

አመቱ የተፈቀደለትን የመደበኛም ሆነ የካፒታል በጀት አጠቃቀም በሚገባ መቆጣጠር እንዳለበት ይገልጻል። በዚህ መሰረት መ/ቤቱ በጀቱን የሚቆጣጠር መሆኑን ለማረጋገጥ ለ2015 በጀት ዓመት በየበጀት ፕሮግራሞቹ ለየሂሳብ መደቦች የተፈቀደው የወጪ በጀት ሥራ ላይ ከዋለው ጋር ሲነጻጸር ብር 83,957,147.33 የካፒታል በጀት ለየሂሳብ ኮዶች ከተደለደለው ውስጥ ሥራ ላይ ያልዋለ መሆኑ፤

ታውቋል።

III. ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

3.1 የንብረት አያያዝን በተመለከተ

መመሪያው በሚያዘው መሰረት አገልግሎት የማይሰጡ ንብረቶች ተሰብስበው ስልጣን በተሰጠው በመንግስት አካል መወገዳቸውን እንዲሁም ለንብረቶች ተገቢው ጥገናና እንክብካቤ መደረጉን ለማጣራት ኦዲት ሲደረግ፡-

በዋና መ/ቤት

በንብረት ክፍል ውስጥ አገልግሎት የማይሰጡ እና ያልተወገዱ ንብረቶች መኖራቸው፤

ለኢትዮጵያ ደን ልማት ደን ውጤቶች ኢኖቬሽን ልህቀት ማዕከል (ሳሪስ)

የንብረት ክፍል ውስጥ መወገድ ሲገባው የተለያዩ ያልተወገዱ ንብረቶች መኖራቸውን በኦዲት ወቅት ተረጋግጧል፡፡

የኢትዮጵያ ደን ልማት ማዕከላዊ ኢትዮጵያ ማዕከል (ጉርድ ሾላ)

➤ የንብረት ክፍል ውስጥ መወገድ ሲገባው የተለያዩ ያልተወገዱ ንብረቶች መኖራቸውን በኦዲት ወቅት ተረጋግጧል፡፡

3.2 የተሽከርካሪዎች አጠቃቀምና የውስጥ ቁጥጥሩን በሚመለከት፡

➤ ኢኖቬሽን ልህቀት ማዕከል (ሳሪስ) ስድስት (6) ተሽከርካሪዎች ማዕከላዊ ኢትዮጵያ ማዕከል (ጉርድ ሾላ) ዘጠኝ (9) ተሽከርካሪዎች የባለቤትነት መታወቂያ ደብተራቸው (ሌብሬ) በሌላ መ/ቤት ስም ተመዝግበው የሚገኙ መሆኑ በኦዲት ወቅት ታውቋል፡፡

- ማዕከላዊ ኢትዮጵያ (ጉርድ ሾላ) ንብረትነቱ የኢትዮጵያ ደን ልማት የሆኑ ሁለት ተሽከርካሪዎች ኢት 4-07588 እና ኢት 4-01097 ከአንድ ዓመት በላይ ቆመው የሚገኙ መሆኑ በአዲት ወቅት ታውቋል፡፡
- ኢኖቬሽን ልህቀት ማዕከል (ሳሪስ) አንድ ተሽከርካሪ ኮድ 4-00989 የሻንሲ ቁጥር JAATF5544K7101736 የሞተር ቁጥር 605529 ከአመት በላይ በማዕከሉ ግቢ ውስጥ የቆመ መሆኑ፡፡

በአዲት ወቅት ታውቋል፡፡

3.3 ባለፉት በጀት ዓመታት የአዲት ግኝቶች ላይ በተሰጠው የአዲት አስተያየት መሰረት መ/ቤቱ እርምጃ የወሰደባቸው መሆኑ ሲጣራ፡-

- በልዩነት ብር 48,000.00 በሂሳብ መደብ 2111201 ያለአግባብ በብልጫ የተከፈለው ውስጥ ብር 3,015.96 ተመላሽ ተደረገ ሲሆን ቀሪው ብር44,984.04 ተመላሽ ያልተደረገ መሆኑ፡፡
- ሀገር ውስጥ ባሉ የኒቨርሲቲዎች ሄደው ለመማር በገቡት የውል የጊዜ ገደብ ውስጥ ትምርታቸውን አጠናቅቀው ወደ ስራቸው ያልተመለሱ እና በገቡት ውል ለሰለጠኑበት (ለተማሩበት) ሳያገለግሉ የለቀቁ ሰራተኞች በውል ስምምነታቸው መሠረት መክፈል የሚጠበቅባቸውን ገንዘብ ሳይከፍሉ በድምሩ ብር 306,652.00 የተገኘ መሆኑ፡፡

ታውቋል፡፡

የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት

መጋቢት/ 2016